26 januari 2025: 3e zondag door het jaar C

Inleiding:
Het thema van deze viering is HOOP. Hoop die wij mogen putten uit de lezingen van vandaag en uit het lied dat we net zongen: als gij naar mijn woorden luistert, zullen zij een licht ontsteken en wijzen zij de goede weg…
Hoop spreekt ook uit het feit dat 2025 een jubeljaar is en wij Pelgrims van Hoop genoemd worden.
Lucas vertelt dat Jezus een mens is die zich laat leiden door de Geest en die van daaruit een boodschap van Hoop brengt voor armen en verdrukten, voor blinden en gevangenen. Met Hem begint ook het genadejaar van de Heer. Wat dat was vertelt ons de eerste lezing uit het boek Leviticus en wat dat nu betekent, kunnen we misschien merken in het jubeljaar 2025.
Mogen wij in deze viering woorden van bevrijding en hoop samen bidden en zingen.

Eerste lezing: uit het boek Leviticus 25, 1-2.4.10
Jahwe sprak tot Mozes op de Sinaï:
zeg aan de Israëlieten: wanneer jullie in het land komen dat Ik jullie schenk, moet het land sabbat houden ter ere van Jahwe. (…) en in het zevende jaar zal het grote sabbat zijn voor het land.
Na verloop van 7 sabbatjaren, zeven maal zeven, tezamen 49 jaar, moeten jullie op de dag van verzoening luid de bazuin laten klinken. In heel het land moet de bazuin schallen.
Dat vijftigste jaar moet een heilig jaar voor jullie zijn. Dan moeten jullie in het land afkondigen dat alle bewoners hun slaven vrijlaten. Het moet een jubeljaar voor jullie zijn.
Iedereen wordt hersteld in zijn vroeger bezit en keert terug naar zijn familie.
Het vijftigste jaar is een jubeljaar voor jullie.

Evangelie (Lc., 1, 1-4; 4, 14-21) zo begint de evangelist Lucas zijn evangelie:
1 Velen hebben zich er al toe gezet het verhaal te doen
van wat zich bij ons heeft voltrokken,
2 aan de hand van de overlevering van de oorspronkelijke ooggetuigen
die dienaar van het woord zijn geworden.
3 Nu heb ook ik besloten alles van voren af aan
nauwkeurig na te gaan en voor u, geachte Theofilus,
ordelijk op schrift te stellen, zodat u zich kunt overtuigen
van de betrouwbaarheid van de berichten die u hebt ontvangen. Zo ook dit:

14 Jezus keerde terug naar Galilea in de kracht van de Geest.
Zijn faam verbreidde zich over heel die streek.
15 Hij gaf onderricht in hun synagogen en werd door iedereen geëerd.
16 Zo kwam Hij in Nazareth, waar Hij was opgegroeid,
en volgens zijn gewoonte ging Hij op sabbat naar de synagoge.
Hij stond op om voor te lezen,
en kreeg een boekrol van de profeet Jesaja aangereikt. *(Jes. 61)*
Hij opende de rol en vond de plaats waar geschreven staat:
De Geest van de Heer rust op mij; daartoe heeft Hij mij gezalfd.
Hij heeft mij gezonden om aan armen de goede boodschap te brengen,
om aan gevangenen hun vrijlating aan te kondigen
en aan blinden dat zij zullen zien,
om verdrukten in vrijheid te laten gaan,
en een genade-jaar af te kondigen van de Heer.
Daarna rolde Hij het boek dicht, gaf het terug aan de dienaar en ging zitten.
De ogen van allen in de synagoge waren op Hem gericht.

Toen begon Hij hen toe te spreken:
`Vandaag is het Schriftwoord dat u gehoord hebt in vervulling gegaan.'

Overweging.

Elke derde dinsdag in september houdt de koning een troonrede. Hij leest dan voor wat het kabinet voor plannen heeft voor het komende regeringsjaar. Maar de koning zal nooit zeggen of hij het eens is met datgene wat hij allemaal voorleest of hoe hij er diep in zijn hart tegenaan kijkt.
Jezus leest vandaag ook een soort troonrede voor. Geen rede geschreven door een parlement, maar een rede, een hoopvolle rede, uit de Torah, het Joodse heilige boek, en wel een passage van de profeet Jesaja. En zijn troonrede is kort maar krachtig: `Vandaag is het Schriftwoord dat u gehoord hebt in vervulling gegaan.' Hier ziet Hij zijn eigen opdracht en roeping staan. Hij voelt zich gesterkt, want 'de Geest des Heren is over Hem gekomen'. En dan wordt het heel concreet en praktisch, toegespitst op de armen, de blinden, de gevangenen en verdrukten. En om een genadejaar van de Heer af te kondigen.
Deze oude woorden, zegt Jezus, gaan vandaag in vervulling. Geen gedraai, geen uitstel, maar handen uit de mouwen. Dat is Jezus te voeten uit. Levend vanuit de Torah kán Hij ook zijn taak, zijn opdracht volbrengen. En alle evangelieverhalen die we het hele jaar op zondag lezen, vertellen ons hoe Hij dat in de praktijk bracht: zijn begaan zijn met zieken en blinden, de tollenaar krijgt nieuwe kans, Samaritanen, melaatsen, uitgestotenen haalt hij in het midden, weduwen en kinderen tellen mee.
En zo kan ook het evangelie, als we erdoor geraakt worden, ons inspireren om te doen waartoe we geroepen worden; om ons in te zetten voor een betere wereld, voor het milieu, voor armen of onderdrukten. Niet omdat het moet, niet om jezelf op de borst te kloppen, niet uit eigenbelang, maar omdat we van binnenuit gedreven worden en zien dat armen geholpen, zieken verzorgd en alleenstaanden bezocht worden. En als ik om me heen kijk, zie ik dat ook al gebeuren. Op kleine schaal, in onze eigen stad, wijk of straat. Zo kan ook de Bijbel een boek vol geestkracht worden.

En dan dat genadejaar van de Heer. Een jubeljaar. Een heilig jaar.
In het boek Leviticus lezen we de oorsprong ervan. Zoals de 7^{e} dag, de sabbat, de Joodse rustdag is, zo is elk 7^{e} jaar voor de joden een sabbat-jaar. Dan zullen de akkers niet worden ingezaaid, de wijngaard niet gesnoeid en zullen de mensen leven van wat het land uit zichzelf voortbrengt.
En dan is er elk 50ste jaar (7x7 plus 1)een jubeljaar, een heilig jaar en in ruim 55 verzen wordt verteld wat er in dat jubeljaar wel en niet mag worden gedaan. En het begrip vrijheid en vrijlating is daarin een belangrijk woord. Vooral alle dingen die niet juist of eerlijk zijn gebeurd, moeten worden rechtgezet; het land moet rust krijgen; oneerlijk verkregen goederen of land moet worden teruggegeven; verzoening met wat fout ging. Als dat geen hoopvolle boodschap is…. We kunnen er anno 2025 nog veel van leren…..

Paus Franciscus heeft dat ook beseft. Hij heeft dit jaar 2025 uitgeroepen tot heilig jaar, tot jubeljaar. Dat begon officieel op 24 december afgelopen jaar met het openen van de heilige deur van de sint Pietersbasiliek, misschien heeft u het op tv gezien. En hier in de gang liggen al enkele weken prentjes met het thema: Pelgrims van Hoop, en een gebed voor dit jubeljaar. Uiteindelijk herinnert Jubilee ons eraan dat we een God aanbidden en volgen die vrijheid brengt .
Maar ik werd helemaal geraakt door de mascotte voor jongeren, Luce, die bij de vormselvoorbereidingen dit jaar een rol gaat spelen. En ik wil ze ook bij de communievoorbereidingen betrekken. Jullie hebben allemaal een prentje gekregen met de afbeelding van Luce, dat betekent letterlijk 'licht'. En licht is toch ook hetzelfde als 'hoop'.

Luce is gehuld in een gele regenjas (met een knipoog naar de gele vlag van het Vaticaan, maar verwijst ook naar de reis door de stormen van het leven) Ze draagt een pelgrimsstaf, een kruis om haar nek en laarzen die vies zijn van het reizen. In de weerspiegeling van haar ogen is een sint-jakobsschelp te zien. Deze mascotte symboliseert “de hoop van het hart”. Zij wil mensen, en met name jongeren leiden naar een weg van hoop en geloof. Ik denk dat veel mensen zich herkennen in het feit dat je in je leven door heel wat stormen heen gaat, zelfs al veel kinderen en jongeren belanden al vroeg in een storm, door bijvoorbeeld nare echtscheidingen of misbruik en geweld en wereldwijd de vele vluchtelingenkinderen en kinderen in armoede, in oorlogsgebieden of door ziekte. Hoop is dan wellicht het belangrijkste om op de been te blijven. En het zou mooi zijn als we die hoop voor elkaar kunnen zijn, als we elkaar zo bejegenen dat de ander weer moed en geloof krijgt of omgekeerd: dat we ons zelf durven open te stellen voor wie ons hoop en moed willen geven.

Ook wij kunnen die boodschap van Jezus vertalen naar 2025. En zouden wij dan ook durven zeggen: vanaf vandaag wil ook ik proberen dat Schriftwoord in vervulling te doen gaan?
Ik wens het ons allen toe. Amen.

Slotgedachte: het kleine meisje hoop (van Charles Peguy)
(in een vertaling van Frans van Bladel)

Hoop is een heel klein meisje van niks.
Ze stapt tussen de twee vrouwen, geloof en liefde, en iedereen denkt:
Die vrouwen houden haar bij de hand, die wijzen de weg.
Maar nee, zegt God, het is dat kleine meisje hoop
dat al wat tussen mensen leeft licht en richting geeft.
Want het is dat kleine meisje hoop
dat de mensen laat zien – soms even - wat in het leven mogelijk is.
Het geloof, zegt God, dat verwondert me niet.
Liefde, dat is geen wonder.
Maar de hoop, dat is haast niet te geloven.
Ikzelf, zegt God, ik ben er van onderstеboven.